

جغرافیا و روابط انسانی، بهار ۱۳۹۸، دوره ۱، شماره ۴

تعیین و تحلیل سطوح برخورداری خدماتی دهستان های شهرستان مشهد با بهره گیری از

روش ویکور

فرزانه مرکویی^{۱*}، سمانه میرعلی جانی^۲

۱-دانش آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه تهران

۲-دانش آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه تهران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۰۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۲/۲۹

چکیده:

نابرابری در بهره مندی از امکانات و عوامل توسعه در مناطق گوناگون پهنه یک سرزمین مانعی، جهت رشد و توسعه همه جانبه به شمار آمده است. لذا در فرآیند برنامه ریزی و مدیریت کشورهای در حال توسعه، موضوع کاهش نابرابری و ایجاد تعادل در روند توسعه مناطق مختلف از اهمیت برجسته ای برخوردار است. آشکار است که توسعه متعادل و متوازن فضاهای جغرافیایی، مستلزم بررسی دقیق و همه جانبه مسائل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و شناخت بهتر نیازهای جامعه و بهبود آن هاست. هدف از این مقاله بررسی وضعیت شاخص های جمعیتی، آموزشی، اقتصادی، فرهنگی - مذهبی، زیربنایی، بهداشتی - درمانی، بازرگانی - خدمات، ارتباطات و حمل و نقل و سیاسی - اداری دهستان های شهرستان مشهد و رتبه بندی آن ها از نظر برخورداری است. در این تحقیق با استفاده از تکنیک ویکور، درجه برخورداری هر یک از نواحی محاسبه شده است. نتایج به دست آمده نشان می دهد که براساس مدل ویکور دهستان تبادکان در ۴ بعد؛ برق و گاز، بهداشتی و درمانی، بازرگانی و خدمات و ارتباطات و حمل و نقل دارای بالاترین ارزش و دهستان طوس در ۳ بعد آموزشی، مذهبی و سیاسی و اداری بعد از دهستان تبادکان در رتبه دوم شناخته شده است. همچنین دهستان پایین ولایت در ۵ بعد؛ آموزشی، سیاسی و اداری، برق و گاز، بهداشتی و درمانی، بازرگانی و خدمات دارای کمترین ارزش می باشد و بعد از این دهستان، دهستان کارده در ابعاد فرهنگی و ورزشی، مذهبی و ارتباطات و حمل و نقل دارای کمترین ارزش می باشند. اگرچه شکاف و نابرابری بین دهستان های شهرستان از نظر دسترسی به امکانات مختلف کاهش یافته است اما نقاط روستایی این شهرستان هنوز برای دستیابی به توسعه متوازن و یکپارچه و برخورداری از خدمات راه درازی را پیش رو دارد.

کلید واژه ها: توسعه، توسعه یافتگی، مدل ویکور، شهرستان مشهد

۱. مقدمه

امروزه این مسئله آشکار شده است که لازمه رسیدن به توسعه، توجه به روستاها می باشد و بخش روستایی به عنوان بخش پایه محسوب می شود. در واقع روستاها از فقیرترین و آسیب پذیرترین گروه ها موجود در جوامع و به خصوص در کشورهای در حال توسعه هستند (جمعه پور و احمدی، ۱۳۹۰: ۳۴). توسعه فرآیندی است که طی آن جوامع از شرایط اولیه ی عقب ماندگی و توسعه نیافتگی با عبور از مراحل تکاملی کم و بیش یکسان و دگرگونی های کیفی و کمی به جوامع توسعه یافته تبدیل خواهد شد (نصیری، ۱۳۷۹: ۱۰۸). توسعه به وضعیت معین و جاری در جامعه و روندهای دگرگون ساز آن باز می گردد. از جنبه نظری، توسعه یافتگی بدین معناست که افراد و گروه های اجتماعی یک کشور قادر به تعیین سرنوشت خویش شوند و بتوانند اهداف ملی را با انتخابی آگاهانه بر اساس شرایط و امکانات خویش به پیش برند، بدون اینکه در مناسبات و روابط خود با مشکلاتی چون بحران، استعمار، وابستگی و سلطه مواجه شوند. البته چنین جامعه ای آرمانی است و باید دانست که تاکنون هیچ جامعه ای به این «توسعه ناب» دست نیافته است. در زمینه تحلیل و تبیین پدیده توسعه و توسعه نیافتگی نظریه های متعددی از جمله نظریه های اقتصادی رشد و توسعه، نظریه های جامعه شناختی نوسازی، نظریه های مارکسیست و نئو مارکسیست، پسا ساختارگرایی توسعه مطرح شده است که عمدتاً در مقیاس کلان و در سطح جهانی و ملی به تبیین توسعه می پردازند. به هر حال هدف نظریه ای توسعه، تحلیل و تبیین نابرابری های موجود میان کشورها و مناطق و نواحی در زمینه توسعه است (افراخته و توفیقیان، ۱۳۹۵: ۱۹۵). گیلیس و همکاران بر این باورند که هر شاخصی که بتواند بهبود زندگی بشر و رفاه آن را نشان دهد می تواند به عنوان شاخص بیانگر توسعه یافتگی بشمار آید (عمرانی و پیری، ۱۳۸۹: ۱۲۸). شناخت و تجزیه و تحلیل وضع مناطق در زمینه های محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نخستین گام در فرآیند برنامه ریزی توسعه منطقه ای است. با این کار تنگناها و محدودیت های مناطق مشخص شده و می توان برای رفع آن ها اقدام کرد (امیدزاده، ۱۳۹۲: ۹۸). روستاها با توجه به نقش مهمی که در نظام تولید و اشتغال کشور دارند و همچنین با عنایت به سکونت حجم قابل توجهی از جمعیت که در خود جای داده اند، در نظام برنامه ریزی کشور از جایگاه ویژه ای برخوردارند و از اجزا و عناصر اصلی توسعه ملی به شمار می روند (شاهرخی ساردو: ۱۳۹۴، ۳۸۵). توسعه روستایی جزئی از برنامه های توسعه هر کشور است، یکی از ارکان توسعه جامعیت و یکپارچه بودن آن در رفع عدم تعادل های اقتصادی و اجتماعی مناطق است و به منظور حل مسائل ناشی از عدم تعادل های منطقه ای، گام نخست شناخت و سطح بندی مناطق از توسعه در زمینه های مختلف است (علیائی و عزیزی، ۱۳۹۷). بنابراین توسعه روستایی به عنوان راهکارهای عملی در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مطرح است. در توسعه روستایی که اغلب تحت عنوان «توسعه روستایی یکپارچه» طرح می شوند، بر افزایش درآمد روستاییان، کاهش فقر و نابرابری و افزایش ارزش افزوده اقتصادی در بخش روستایی تاکید شده است (افراخته و توفیقیان، ۱۳۹۵: ۱۹۶). توسعه روستایی بخش با اهمیتی از فرایند توسعه ملی بویژه در کشورهای در حال توسعه می باشد، اما از آنجایی که توسعه جریانی چند بعدی است، مستلزم تغییرات اساسی در ساختار اجتماعی - طرز تلقی عامه مردم و نهادهای ملی و نیز تسریع رشد

اقتصادی، کاهش نابرابری و ریشه کن کردن فقر مطلق است. بنابراین هدف اصلی توسعه باید ایجاد یک الگوی مطلوب رشد درآمد همگانی در راستای پوشش تمام اقشار جامعه باشد. به عقیده ی برخی محققین سکونتگاه های روستایی در اکثر کشورهای در حال توسعه، از نظر فیزیکی و اقتصادی با یکدیگر و با حوزه های روستایی خود یا با شهرهای بزرگتر، به جز بهره گیری از خدمات و امکانات ارتباط و پیوندی ندارند. در هر مورد فقدان دسترسی برای خانوارهای روستایی اغلب آن ها را در فقر نگاه می دارد و عدم تعادل های جغرافیایی و اجتماعی را استمرار و استحکام می بخشد (بدری و همکاران: ۱۱۷). توسعه علاوه بر بهبود میزان تولید و درآمد شامل دگرگونی هایی در ساختار سیاسی، نهادی، اجتماعی، اداری و اصلاح آنها و همچنین وجه نظرهای عمومی مردم نیز هست، بنابراین در میان اهداف توسعه در مفهوم جدید می توان به مواردی از این دست اشاره کرد: تامین اعتماد به نفس مردم، کاهش فقر و بیکاری، تعدیل ثروت و درآمد، افزایش رفاه اجتماعی، تامین شرایط مشارکت مردم، تامین آزادی های بیشتر، تکوین و توسعه دموکراسی، بازسازی منش مستقل انسانی و جز اینها. روستا و نواحی روستایی به عنوان مکان های متمایز در زندگی بشری تداوم خواهند یافت و به همین اندازه هم به خوبی آشکار است که نواحی روستایی بسیار متفاوت و جغرافیای بسیار متفاوتی از نواحی روستایی وجود دارد (صفری و بیات به نقل از مایکل وودز، ۱۳۹۱: ۳۲). توسعه روستایی از دیدگاه اقتصاد دانان توسعه افزایش در آمد و بهره وری و ارتقای سطح زندگی عمومی روستایی است. با شکل گیری مفهوم توسعه با رویکرد مقایسه وضع نسبی مناطق و کشورهای مختلف، مدل ها و راهبردهای توسعه و با کمی تاخیر، روش های اندازه گیری آن، کانون توجه اندیشمندان علوم مختلف از جمله علوم اجتماعی و اقتصادی قرار گرفت (تقوایی و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۳۲).

پژوهش حاضر سعی دارد تا با استفاده از روش ویکور وضعیت دهستان های شهرستان مشهد را از لحاظ سطح برخورداری از ابعاد مشخص شده مورد بررسی قرار داده و درجه توسعه یافتگی آن ها را محاسبه و براساس آن دهستان های این شهرستان را رتبه بندی نماید و زمینه های لازم برای برنامه ریزی در جهت بهبود این شاخص ها و در نتیجه توسعه این مناطق فراهم آورد.

۲. پیشینه تحقیق

بررسی های متعددی در خصوص توسعه به خصوص سطوح توسعه یافتگی صورت گرفته است که در این تحقیقات از شاخص های مختلفی جهت تعیین سطوح توسعه یافتگی استفاده شده است هم چنین تحقیقاتی هم در سایر کشورها در زمینه سطوح توسعه یافتگی صورت گرفته است که در زیر به بیان برخی از این مطالعات که در داخل صورت گرفته است می پردازیم:

جدول ۱- پیشینه ای از مطالعات صورت گرفته در خصوص سطوح توسعه یافتگی در استان های کشور

مؤلف	عنوان	نتایج
خاکپور و باوان پوری/ ۱۳۸۸	بررسی و تحلیل نابرابری در سطوح توسعه یافتگی مناطق شهر مشهد	نتایج مطالعات نشان می دهد ۲۵ درصد مناطق شهری مشهد خیلی برخوردار، ۲۵ درصد مناطق برخوردار و ۸/۳ درصد متوسط، ۲۵ درصد مناطق محروم و بالاخره ۱۶۹/۷ درصد مناطق خیلی محروم بوده اند.
ایراندوست و همکاران/ ۱۳۹۰	مقایسه تطبیقی و تحلیل سطوح توسعه یافتگی مناطق روستایی در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ با استفاده از تحلیل عاملی و خوشه ای (مطالعه موردی استان کردستان)	شهرستان های نزدیک به مناطق شرقی استان که به مسیرهای اصلی ارتباطی نزدیک ترند از وضعیت مطلوب تری در مقایسه با شهرستان های مرزی و کوهستانی برخوردارند.
فتاحی و همکاران/ ۱۳۹۰	سنجش و اولویت بندی پایداری اجتماعی در مناطق روستایی شهرستان دلفان با استفاده از مدل تصمیم گیری ویکور (مطالعه موردی دهستان خاوه شمالی)	در راستای بهبود سطح پایداری اجتماعی در دهستان خاوه شمالی می بایست اقداماتی چون توزیع عادلانه امکانات و فرصت ها؛ ارائه خدمات اجتماعی مناسب و کافی برای همه افراد جامعه، به ویژه در بخش های آموزش و سلامت؛ رفع تبعیض های اجتماعی و جنسیتی؛ ارتقای مسئولیت پذیری سیاسی و مشارکت اجتماعی را در کانون برنامه ریزی توسعه اجتماعی قرار داد.
ون گویت و دیگر همکاران/ ۲۰۱۱	دسترسی به انرژی جهانی و توسعه روستایی از طریق روستا های هوشمند	در طی یک دوره سه ساله، ابتکار روستای هوشمند شواهد و نظراتی را پیش از ۱۰۰۰ سهام از ۷۰ کشور برای شناسایی شرایط چارچوبی لازم برای ارائه خدمات انرژی به جوامع روستایی و تضمین دسترسی انرژی به توسعه روستایی بهبود بخشید. این ها شامل اتخاذ یک رویکرد یکپارچه برای توسعه روستایی، ایجاد بازارها برای بهره برداری از بخش خصوصی، ایجاد چارچوب های سیاست حمایتی و منسجم در سطح ملی است.
سرور و خلیجی/ ۱۳۹۴	سنجش درجه توسعه یافتگی شهرستان های استان کهگیلویه و بویر احمد	نتایج تحقیق نشان می دهد که با توجه به معیارهای در نظر گرفته شده برای سطح بندی شهرستان ها، شهرستان های گچساران، بهمئی، دارای مطلوبیت نسبی از نظر سطح توسعه یافتگی هستند.
افراخته و توفیقیان اصل/ ۱۳۹۵	تحلیل مکانی- فضایی سطوح توسعه یافتگی دهستان های شهرستان بویر احمد	نتایج نشان داد که تفاوت های فضایی نسبتاً زیادی در سطوح توسعه یافتگی نواحی روستایی شهرستان وجود دارد؛ بدین گونه که میانگین ضریب توسعه یافتگی دهستان ها در شاخص های اقتصادی و بهداشتی- درمانی (۲۵/۲۶ و ۲۸/۰۲) بسیار کمتر از میانگین ضریب توسعه یافتگی آموزش (۵۳/۷) آن است و از مجموع ۱۱ دهستان شهرستان، تنها دهستان سررود جنوبی از سطح توسعه یافتگی بالایی برخوردار بود و دهستان های کاکان، چین و چنار در سطح توسعه یافتگی پایین قرار داشتند.
نظم فر و همکاران/ ۱۳۹۰	تحلیل فضایی توسعه منطقه ای استان کرمانشاه با استفاده از مدل های تصمیم گیری چند معیاره	نتایج حاصل از تحقیق نشان می دهد که پراکنش سطوح توسعه براساس نتایج حاصل از مدل کپلند، از مجموعه شهرستان های استان کرمانشاه فقط شهرستان سر پل ذهاب در طبقه توسعه یافته و بقیه در طبقه نیمه توسعه یافته و محروم قرار گرفتند.

نتایج بدست آمده بیانگر این است که میان روستاهای دهستان وکیل آباد، به لحاظ توسعه یافتگی تفاوت اساسی معنی داری وجود دارد و این روستاها قابل رتبه بندی در سه گروه سطح توسعه یافتگی بالا، سطح توسعه بیافتگی متوسط و سطح توسعه یافتگی پایین هستند.	تحلیل سطح توسعه یافتگی نواحی روستایی با روش تحلیل عاملی (دهستان وکیل آباد استان کرمان)	علیائی و عزیز/ ۱۳۹۷
نتایج روش سلسله مراتبی نشان داد از ۱۹ زیر معیار زیر ساخت، طول راه های روستایی اولویت بیشتری در توسعه روستایی دارد. لذا برنامه ریزی با توجه به بودجه عمرانی ثابت توصیه می شود، تا شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی در اجرای برنامه ریزی تاثیر نگذارد. در این صورت ارتقای زیر ساخت ها تاثیر بیشتری بر توسعه روستایی کشور خواهد گذاشت.	بررسی تاثیر زیر ساخت ها بر توسعه روستایی ایران	زینب بدخشان و دیگر هم کاران/ ۱۳۹۷

منبع یافته های تحقیق مستخرج از منابع در دسترس

بنابر مطالعات انجام گرفته در شهرستان های مختلف در سال های اخیر در زمینه سطوح توسعه یافتگی، جهت ساماندهی فضاها و شهرستان ها، باید شناخت در مورد سطوح توسعه یافتگی به دست آورد. در مقالات متفاوت شاخص های مختلفی مورد مطالعه قرار گرفته است. در مقاله حاضر می خواهیم به بیان تعیین سطوح توسعه یافتگی دهستان های شهرستان مشهد در تمامی سطوح و به طور همه جانبه با بهره گیری از روش ویکور پردازیم که این مسئله می تواند در برنامه ریزی های فضایی به منظور رسیدن به توسعه پایدار و متعادل منطقه کمک شایانی نماید.

۳. اهداف و اهمیت تحقیق

هدف از تحقیق حاضر سنجش نسبی توسعه یافتگی دهستان های شهرستان مشهد و رتبه بندی آن از نظر شاخص های مد نظر در ۸ بعد به منظور استفاده از آن در برنامه ریزی توسعه روستایی است. در کنار این اهداف کلی اهداف اختصاصی ذیل در مرکز توجهات قرار دارد: تعیین میزان تعادل یا عدم تعادل در بهره مندی دهستان ها به لحاظ ابعاد مختلف با استفاده از مدل ویکور.

۴. روش شناسی تحقیق

۴.۱. روش تحقیق

مقاله حاضر به لحاظ ماهیت کاربردی و روش تحقیق آن توصیفی-تحلیلی می باشد. در این مقاله سعی شده تا با استفاده از روش ویکور به بررسی سطوح برخورداری دهستان های شهرستان مشهد پردازیم که در مطالعات زیر سطح توسعه یافتگی را در ۸ بعد و ۷۷ شاخص مورد بررسی قرار داده است.

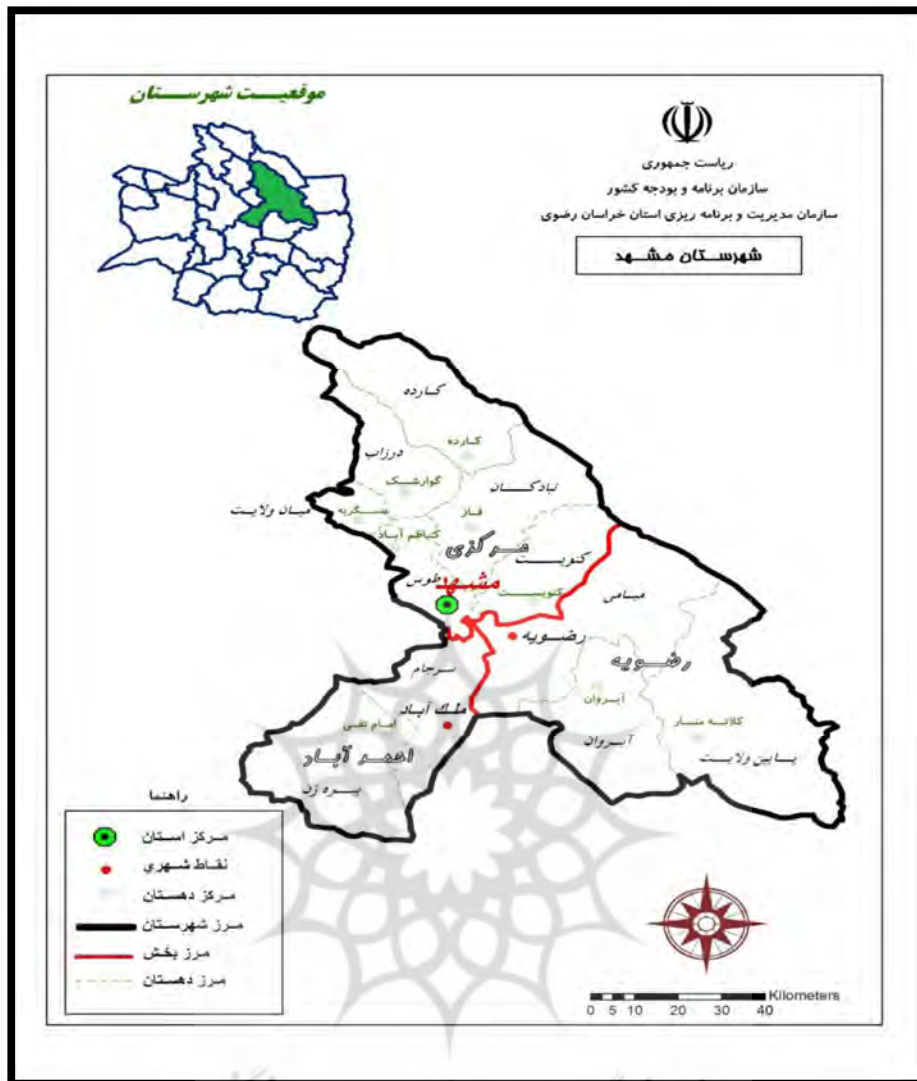
۴.۲. منطقه مورد مطالعه

شهرستان مشهد، مرکز استان خراسان رضوی با ۳۵۱ کیلومتر مربع مساحت، در شمال شرق ایران و در طول جغرافیایی ۵۹ درجه و ۱۵ دقیقه تا ۶۰ درجه و ۳۶ دقیقه و عرض جغرافیایی ۳۵ درجه و ۴۳ دقیقه تا ۳۷ درجه و ۸ دقیقه و در حوضه آبریز کشف رود، بین رشته کوه‌های بینالود و هزارمسجد واقع است. ارتفاع شهر از سطح دریا حدود ۱۰۵۰ متر (حداکثر ۱۱۵۰ متر و حداقل ۹۵۰ متر) است. شهر مشهد از سمت شمال با شهرستان کلات، از شمال شرق و شرق با شهرستان سرخس، از جنوب با فریمان، از جنوب شرق و شرق با نیشابور و چناران و از شمال غرب با چناران همسایه می باشد. شهرستان مشهد ۵۸۶ آبادی دارد که از این تعداد ۳۷۵ آبادی دارای سکنه می باشند و ۲۱۱ آبادی خالی از سکنه هستند. این شهرستان دارای سه بخش احمدآباد، مرکزی، رضویه می باشد که این بخش ها دارای دهستان های پیوه ژن، سرجام، تبادکان، طوس، کارده، میان ولایت، کنویست، درزآب، آبروان، پایین ولایت و میامی می باشند.

جدول (۱): جمعیت و درصد جمعیت شهرستان مشهد سال ۱۳۹۰

بخش	دهستان	جمعیت	
		جمعیت	درصد
احمدآباد	پیوه ژن	۱۷۴۲۱	۵.۹۴
	سرجام	۸۵۲۰	۲.۹۰
مرکزی	تبادکان	۸۲۳۸۷	۲۸.۰۸
	طوس	۷۷۵۰۱	۲۶.۴۱
	کارده	۵۸۸۷	۲.۰۱
	میان ولایت	۲۲۸۵۳	۷.۷۹
	کنویست	۲۲۴۰۳	۷.۶۴
	درزآب	۱۱۷۴۱	۴.۰۰
رضویه	آبروان	۱۴۰۳۴	۴.۷۸
	پایین ولایت	۵۷۱۵	۱.۹۵
	میامی	۲۴۹۶۰	۸.۵۱

ماخذ: یافته های تحقیق مستخرج از نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۰

نقشه (۱): دهستان های شهرستان مشهد

۵. یافته های تحقیق

۵-۱- مراحل عملیاتی تکنیک ویکور در تعیین و تحلیل سطوح برخورداری دهستان های شهرستان مشهد

برای بررسی و تعیین سطوح برخورداری دهستان های شهرستان ابتدا ابعاد و خدمات دهستان ها را طبقه بندی کردیم که در ۸ بعد و ۷۷ شاخص دسته بندی شدند. این ابعاد شامل: آموزشی، مذهبی، فرهنگی و ورزشی، سیاسی و اداری، برق و گاز، بهداشتی و درمانی، بازرگانی و خدمات و ارتباطات و حمل نقل می باشند.

در مرحله اول پس از جمع آوری داده ها و ترکیب آن ها، ماتریس داده های خام هر یک از ابعاد در محدوده مورد مطالعه تعریف شد. ماتریس تصمیم گیری که متشکل از گزینه ها (سطرها) و معیارها (ستون ها) است. که در اینجا گزینه ها شامل دهستان های شهرستان مشهد می باشد و معیارها شامل شاخص های هر یک از ابعاد هستند که در مباحث قبل گفته شد که ۷۷ شاخص می باشند. برای هر بعد به صورت جدا مراحل ویکور صورت گرفت.

مرحله دوم: در این مرحله ماتریس مورد نظر را بی مقیاس کردیم؛ برای بی مقیاس سازی داده ها از روش نرم اقلیدسی استفاده شد.

مرحله سوم: در مرحله سوم تشکیل ماتریس نرمال شده می باشد. در این روش به هر کدام از شاخص های مورد بررسی وزن داده ایم.

مرحله چهارم: در مرحله چهارم مقدار S و R و Q را محاسبه کردیم. در زیر هر یک از جداول مربوط به ابعاد را که مقدار S و R و Q در آن ها به دست آمده است را مشاهده می کنید:

• بعد آموزشی

جدول (۳): مقدار سودمندی و تاسف در بعد آموزشی

رتبه	Q	R	S	هنرستان فنی و حرفه ای دخترانه	هنرستان فنی و حرفه ای پسرانه	دبیرستان کارودانش دخترانه	دبیرستان کارو دانش پسرانه	دبیرستان نظری دخترانه	دبیرستان نظری پسرانه	دبیرستان شبهانه روزی دخترانه	دبیرستان شبهانه روزی پسرانه	مدرسه راهنمایی مختلط	مدرسه راهنمایی دخترانه	مدرسه راهنمایی پسرانه	مدرسه راهنمایی شبهانه روزی دخترانه	مدرسه راهنمایی شبهانه روزی پسرانه	دبستان	روستا مهد	نام دهستان
۵	۰.۳۶	۰.۰۹	۰.۱۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۱	پیوه ژن
۹	۰.۶۶	۰.۱۳	۰.۲۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۳	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	سرجام
۲	-۰.۱۷	۰.۰۲	۰.۰۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	تبادکان
۱	-۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۷	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۳	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	طوس
۱۰	۰.۷۲	۰.۱۴	۰.۲۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۴	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۱	کارده
۴	۰.۳۱	۰.۰۸	۰.۱۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۸	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	میان ولایت
۳	۰.۲۴	۰.۰۶	۰.۱۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۶	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	کتویست
۸	۰.۵۵	۰.۱۱	۰.۱۸	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۱	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	درزآب
۷	۰.۵۰	۰.۱۰	۰.۱۷	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۰	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	آبروان
۱۱	۰.۸۱	۰.۱۵	۰.۲۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۵	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	پائین ولایت
۶	۰.۴۵	۰.۰۹	۰.۱۶	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	میامی

همانطور که در جدول بالا ملاحظه می کنید رتبه بندی براساس ارزش Q صورت گرفته است که کم ترین ارزش بالاترین اولویت را به خود اختصاص داده است. در اینجا دهستان طوس بالاترین ارزش و دهستان ولایت پایین ترین ارزش را به خود اختصاص داده اند.

• بعد فرهنگی و ورزشی

جدول(۴): مقدار سودمندی و تاسف در بعد فرهنگی و ورزشی

رتبه	Q	R	S	سالن ورزشی	زمین ورزشی	کتابخانه عمومی	بوستان روستایی	نام دهستان
۲	-۰.۴۴	۰.۱۳	۰.۱۳	۰.۱۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	پیوه زن
۷	۰.۲۳	۰.۲۴	۰.۷۶	۰.۱۳	۰.۲۰	۰.۱۹	۰.۲۴	سرجام
۵	۰.۰۶	۰.۲۴	۰.۴۷	۰.۱۳	۰.۱۰	۰.۰۰	۰.۲۴	تبادکان
۳	-۰.۲۱	۰.۱۸	۰.۳۰	۰.۰۰	۰.۰۸	۰.۰۴	۰.۱۸	طوس
۱۱	۰.۵۴	۰.۳۰	۱.۰۰	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۳۰	۰.۳۰	کارده
۴	-۰.۱۰	۰.۱۹	۰.۴۵	۰.۰۷	۰.۱۴	۰.۱۹	۰.۰۶	میان ولایت
۸	۰.۳۹	۰.۳۰	۰.۷۳	۰.۲۰	۰.۱۶	۰.۰۷	۰.۳۰	کنویست
۹	۰.۴۱	۰.۳۰	۰.۷۷	۰.۲۰	۰.۱۶	۰.۱۱	۰.۳۰	درزآب
۶	۰.۱۴	۰.۲۶	۰.۴۹	۰.۰۷	۰.۱۶	۰.۲۶	۰.۰۰	آبروان
۱۰	۰.۵۱	۰.۳۰	۰.۹۴	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۳۰	۰.۲۴	پائین ولایت
۱	-۰.۰۵	۰.۱۹	۰.۵۴	۰.۱۳	۰.۱۶	۰.۱۹	۰.۰۶	میامی

همانطور که در جدول بالا ملاحظه می کنید رتبه بندی براساس ارزش Q صورت گرفته است که کم ترین ارزش بالاترین اولویت را به خود اختصاص داده است. در این بعد دهستان میامی بالاترین ارزش و دهستان کارده پایین ترین ارزش را به خود اختصاص داده اند.

• بعد مذهبی

جدول (۵): مقدار سودمندی و تاسف در بعد مذهبی

رتبه	Q	R	S	خانه عالم	امام جماعت راتب	دارالقرآن	مدرسه علمیه	اماکن مذهبی سایر ادیان	سایر اماکن مذهبی مسلمانان	امام زاده	مسجد	نام دهستان
۶	-۰.۳	۰.۲۲	۰.۳۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۹	۰.۰۱	-۰.۱۰	-۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۲۲	پیوه ژن
۹	۰.۰	۰.۲۲	۰.۶۷	۰.۱۲	۰.۱۲	۰.۱۹	۰.۰۱	۰.۰۰	-۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۲۲	سرجام
۵	-۰.۳	۰.۲۰	۰.۳۶	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۰۰	۰.۰۰	-۰.۰۳	-۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۰	تبادکان
۱	-۰.۵	۰.۱۲	۰.۳۳	۰.۱۲	۰.۱۲	۰.۰۴	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۳	طوس
۱۱	۰.۴	۰.۳۰	۰.۹۸	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۳۶	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۳۰	کارده
۲	-۰.۴	۰.۱۲	۰.۴۵	۰.۱۰	۰.۱۰	۰.۱۱	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۱۲	میان ولایت
۸	۰.۰	۰.۲۰	۰.۷۲	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۱۴	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۷	کنویست
۳	-۰.۳	۰.۱۸	۰.۴۶	۰.۰۵	۰.۰۵	۰.۱۶	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۱۸	درزآب
۴	-۰.۱	۰.۲۲	۰.۵۷	۰.۰۷	۰.۰۷	۰.۱۹	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۲۲	آبروان
۱۰	۰.۳	۰.۲۷	۰.۹۲	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۲۳	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۲۷	پائین ولایت
۷	-۰.۱	۰.۲۵	۰.۴۹	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۲۲	۰.۰۱	-۰.۰۳	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۲۵	میامی

ماخذ: یافته های تحقیق

در این بعد دهستان طوس بالاترین ارزش و دهستان کارده پایین ترین ارزش را به خود اختصاص داده اند.

• بعد سیاسی و اداری

جدول(۶): مقدار سودمندی و تاسف در بعد سیاسی و اداری

رتبه	Q	R	S	شرکت تعاونی روستایی	شورای حل اختلاف	مروج کشاورزی	مرکز خدمات جهاد کشاورزی	پاسگاه نیروی انتظامی	دهیار	شورای اسلامی روستا	نام دهستان
۴	-۰.۰۵	۰.۱۴	۰.۲۳	-۰.۰۷	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۳	۰.۰۰	۰.۱۴	۰.۱۳	پیوه ژن
۹	۰.۵۱	۰.۲۰	۰.۷۰	-۰.۰۲	۰.۰۷	۰.۰۷	۰.۰۷	۰.۲۰	۰.۱۸	۰.۱۴	سرجام
۳	-۰.۲۴	۰.۱۰	۰.۱۵	-۰.۰۹	۰.۱۰	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۷	۰.۰۰	۰.۰۱	تبادکان
۱	-۰.۳۸	۰.۰۷	۰.۱۴	-۰.۰۲	۰.۰۷	۰.۰۳	۰.۰۳	۰.۰۰	۰.۰۳	۰.۰۰	طوس
۱۰	۰.۵۴	۰.۲۰	۰.۷۵	۰.۰۰	۰.۰۳	۰.۱۰	۰.۱۰	۰.۱۳	۰.۱۹	۰.۲۰	کارده
۲	-۰.۳۴	۰.۰۷	۰.۱۷	-۰.۰۳	۰.۰۷	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۷	۰.۰۶	میان ولایت
۶	۰.۱۵	۰.۱۳	۰.۵۴	-۰.۰۳	۰.۱۰	۰.۰۷	۰.۰۷	۰.۱۳	۰.۱۱	۰.۰۹	کنویست
۷	۰.۱۷	۰.۱۴	۰.۵۲	-۰.۰۲	۰.۰۷	۰.۰۷	۰.۰۳	۰.۱۳	۰.۱۴	۰.۱۰	درزآب
۵	۰.۱۰	۰.۱۴	۰.۴۵	-۰.۰۲	۰.۰۷	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۳	۰.۱۴	۰.۱۴	آبروان
۱۱	۰.۶۴	۰.۲۰	۰.۸۸	۰.۰۱	۰.۱۰	۰.۱۰	۰.۱۰	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۱۷	پائین ولایت
۸	۰.۲۳	۰.۱۵	۰.۵۵	-۰.۰۲	۰.۰۳	۰.۰۷	۰.۰۳	۰.۱۳	۰.۱۵	۰.۱۵	میامی

ماخذ: یافته های تحقیق

همانطور که در جدول بالا مشاهده می نمایم در این بعد دهستان طوس بالاترین ارزش و دهستان پایین ولایت پایین ترین ارزش را به خود اختصاص داده اند.

• بعد بهداشتی و درمانی

جدول (۷): مقدار سودمندی و تاسف در بعد بهداشتی و درمانی

رتبه	Q	R	S	سامانه جمع آوری زباله	غسالخانه	آزمایشگاه و رادیولوژی	تکنسین دامپزشکی	دامپزشک	بهورز	بیماری‌های دامپزشکی	دندانپزشک	دندانپزشک یا بهداشت کاردهان و دندان ساز	پزشک	پزشک خانواده	مرکز تسهیلات زایمان	پایگاه بهداشت روستایی	خانه بهداشت	داروخانه	مرکز بهداشتی درمانی	حمام عمومی	نام دهستان
۹	۰.۸۱	۰.۲۰	۰.۷۶	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۲۰	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۱۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۴	۰.۲۰	۰.۰۰	۰.۱۲	پیوه ژن
۸	۰.۸۰	۰.۱۸	۰.۸۴	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۱۶	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۱۸	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۱۸	۰.۰۱	۰.۱۴	سرحام
۱	-۰.۰۷	۰.۰۲	۰.۰۴	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۰	تبادکان
۲	۰.۵۰	۰.۱۷	۰.۳۳	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۸	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۷	طوس
۱۰	۰.۸۴	۰.۲۰	۰.۸۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۱۶	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۶	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۲۰	۰.۰۱	۰.۱۳	کارده
۶	۰.۷۱	۰.۱۷	۰.۷۳	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۴	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۱۵	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۱۶	۰.۰۱	۰.۱۷	میان ولایت
۷	۰.۷۱	۰.۱۸	۰.۶۸	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۱۵	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۷	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۱۸	۰.۰۱	۰.۱۳	کنویست
۵	۰.۶۹	۰.۱۶	۰.۷۶	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۱۵	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۱۵	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۱۶	۰.۰۱	۰.۱۵	درزآب
۴	۰.۶۸	۰.۱۶	۰.۷۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۱۴	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۱۶	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۱۱	۰.۰۱	۰.۱۴	آبروان
۱۱	۰.۹۳	۰.۲۰	۰.۹۷	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۰	۰.۱۸	۰.۰۲	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۲۰	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۴	۰.۲۰	۰.۰۱	۰.۲۰	پائین ولایت
۳	۰.۶۴	۰.۱۵	۰.۶۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۱۵	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۳	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۰۳	۰.۱۳	۰.۰۱	۰.۱۵	میامی

ماخذ: یافته های تحقیق

همانطور که در جدول بالا مشاهده می‌نمایید در این بعد دهستان تبادکان بالاترین ارزش و دهستان پایین ولایت پایین‌ترین ارزش را به خود اختصاص داده‌اند.

• بعد برق و گاز

جدول (۸): مقدار سودمندی و تاسف در بعد برق و گاز

رتبه	Q	R	S	سامانه تصفیه آب	آب لوله کشی	گاز لوله کشی	انرژی نو (خورشیدی، بادی و...)	موتور برق دیزلی	شبکه سراسری برق	نام دهستان
۵	۰.۷۹	۰.۵۰	۱.۰۸	۰.۰۲	۰.۱۴	۰.۱۶	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۲۲	پیوه ژن
۹	۰.۸۷	۰.۵۰	۱.۳۰	۰.۲۰	۰.۱۴	۰.۱۹	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۲۲	سرجام
۱	-۰.۱۰	۰.۰۶	۰.۰۷	۰.۰۶	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۰	۰.۰۰	تبادکان
۲	۰.۵۳	۰.۴۴	۰.۵۵	۰.۰۰	۰.۰۲	۰.۰۰	۰.۰۵	۰.۴۴	۰.۰۴	طوس
۱۰	۰.۸۸	۰.۵۰	۱.۳۳	۰.۰۸	۰.۲۰	۰.۲۰	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۳۰	کارده
۳	۰.۷۵	۰.۵۰	۰.۹۸	۰.۱۶	۰.۰۸	۰.۰۶	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۱۲	میان ولایت
۴	۰.۷۸	۰.۵۰	۱.۰۵	۰.۱۴	۰.۱۲	۰.۰۸	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۱۶	کنویست
۶	۰.۷۹	۰.۵۰	۱.۰۸	۰.۰۳	۰.۱۲	۰.۲۰	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۱۸	درزآب
۸	۰.۸۵	۰.۵۰	۱.۲۶	۰.۱۵	۰.۱۴	۰.۱۹	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۲۲	آبروان
۱۱	۰.۹۱	۰.۵۰	۱.۳۹	۰.۱۹	۰.۱۹	۰.۲۰	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۲۷	پائین ولایت
۷	۰.۸۳	۰.۵۰	۱.۱۹	۰.۱۷	۰.۰۷	۰.۱۵	۰.۰۵	۰.۵۰	۰.۲۵	میامی

ماخذ: یافته‌های تحقیق

همانطور که در جدول بالا مشاهده می‌نمایید در این بعد دهستان تبادکان بالاترین ارزش و دهستان پایین ولایت پایین‌ترین ارزش را به خود اختصاص داده‌اند.

• بعد بازرگانی و خدمات

جدول (۹): مقدار سودمندی و تاسف در بعد بازرگانی و خدمات

رتبه	Q	R	S	جایگاه سوخت	تعمیرگاه ماشین آلات غیرکشاورزی	تعمیرگاه ماشین آلات کشاورزی	بانک	قهوه خانه	گوشه فروش	نانوایی	بقالی	فروشگاه تعاونی	نمایندگی پخش سیلندر گاز	نمایندگی پخش نفت سفید	پایگاه آتش نشانی	نام دهستان
۳	۰.۹۱	۰.۱۸	۰.۹۴	۰.۰۹	۰.۰۴	۰.۱۰	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۱	۰.۰۹	۰.۰۸	۰.۰۱	۰.۱۰	پیوه زن
۹	۰.۸۴	۰.۱۸	۰.۸۱	۰.۰۸	-۰.۰۳	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۰	۰.۰۸	۰.۰۷	۰.۰۱	۰.۰۹	سرجام
۱	۰.۹۹	۰.۱۸	۱.۰۵	۰.۱۰	۰.۰۹	۰.۱۰	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۳	۰.۱۱	۰.۱۰	۰.۰۲	۰.۱۰	تبادکان
۲	۰.۹۵	۰.۱۸	۰.۹۹	۰.۰۹	۰.۰۵	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۳	۰.۱۱	۰.۱۰	۰.۰۱	۰.۰۹	طوس
۱۰	۰.۸۳	۰.۱۸	۰.۷۹	۰.۰۸	-۰.۰۴	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۰	۰.۰۸	۰.۰۷	۰.۰۱	۰.۰۹	کارده
۴	۰.۹۱	۰.۱۸	۰.۹۳	۰.۰۹	۰.۰۳	۰.۱۰	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۱	۰.۱۰	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۹	میان ولایت
۵	۰.۸۷	۰.۱۸	۰.۸۷	۰.۰۹	-۰.۰۱	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۱	۰.۰۹	۰.۰۸	۰.۰۱	۰.۰۹	کنویست
۶	۰.۸۷	۰.۱۸	۰.۸۶	۰.۰۸	۰.۰۰	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۱	۰.۰۹	۰.۰۸	۰.۰۱	۰.۱۰	درزآب
۷	۰.۸۶	۰.۱۸	۰.۸۴	۰.۰۸	-۰.۰۱	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۰	۰.۰۹	۰.۰۸	۰.۰۱	۰.۰۹	آبروان
۱۱	۰.۸۳	۰.۱۸	۰.۷۹	۰.۰۸	-۰.۰۴	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۰	۰.۰۸	۰.۰۷	۰.۰۱	۰.۰۹	پائین ولایت
۸	۰.۸۶	۰.۱۸	۰.۸۵	۰.۰۸	-۰.۰۱	۰.۰۹	۰.۰۱	۰.۰۱	۰.۱۲	۰.۱۸	۰.۱۱	۰.۰۸	۰.۰۸	۰.۰۱	۰.۰۹	میامی

ماخذ: یافته های تحقیق

همانطور که در جدول بالا مشاهده می نمایید در این بعد دهستان تبادکان بالاترین ارزش و دهستان پایین ولایت پایین ترین ارزش را به خود اختصاص داده اند.

• بعد ارتباطات و حمل و نقل

جدول (۱۰): مقدار سودمندی و تاسف در بعد ارتباطات و حمل و نقل

رتبه	Q	R	S	دسترسی به ایستگاه راه آهن	دسترسی به وسیله نقلیه عمومی	دسترسی به روزنامه و مجله	دسترسی عمومی به اینترنت	دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) روستایی	دفتر مخابرات	دفتر پست	صندوق پست	نام دهستان
۳	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	پیوه ژن
۶	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	سرجام
۱	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	تبادکان
۲	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	طوس
۱۱	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	کارده
۴	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	میان ولایت
۵	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	کنویست
۸	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	درزآب
۷	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	آبروان
۱۰	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	پائین ولایت
۹	۱.۱۲	۰.۴۰	۱.۲۹	۰.۱۰	۰.۳۰	۰.۱۰	۰.۲۵	۰.۰۲	۰.۴۰	۰.۰۱	۰.۱۱	میامی

ماخذ: یافته های تحقیق

همانطور که در جدول بالا مشاهده می نمایید در این بعد دهستان تبادکان بالاترین ارزش و دهستان کارده پایین ترین ارزش را به خود اختصاص داده اند.

در جدول زیر به طور کلی هر کدام از دهستان ها را براساس بالاترین و پایین ترین بعد طبقه بندی کرده ایم

جدول (۱۱): طبقه بندی دهستان ها براساس ارزش

ابعاد	بالاترین ارزش	پایین ترین ارزش
آموزشی	طوس	پایین ولایت
فرهنگی و ورزشی	میامی	کارده
مذهبی	طوس	کارده
سیاسی و اداری	طوس	پایین ولایت
برق و گاز	تبادکان	پایین ولایت
بهداشتی و درمانی	تبادکان	پایین ولایت
بازرگانی و خدمات	تبادکان	پایین ولایت
ارتباطات و حمل و نقل	تبادکان	کارده

۶. نتیجه گیری

در فرایند توسعه هر چند ارتقاء کلی همه نواحی روستایی مهم است؛ ولی توجه به نواحی روستایی محروم و کمتر برخوردار در راستای تامین نیازهای اساسی آن ها و همچنین تعدیل تفاوت ها در سطوح برخورداری آن ها اهمیت بیشتری دارد. نظر به اهمیت سطح ناحیه ای و دهستان ها در ارزیابی و برنامه ریزی توسعه پایدار، در پژوهش حاضر که با رویکرد توصیفی - تحلیلی انجام گرفت، تلاش شد تا دهستان های شهرستان مشهد از نظر میزان برخورداری برخی از شاخص های مهم توسعه مورد ارزیابی، مقایسه و تحلیل قرار گیرد. در این پژوهش جهت تعیین سطوح برخورداری دهستان های شهرستان مشهد ۸ بعد و ۷۷ شاخص با استفاده از مدل ویکور مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بنابر بررسی های صورت گرفته از لحاظ برخورداری دهستان تبادکان در ۴

بعد برق و گاز، بهداشتی و درمانی، بازرگانی و خدمات و ارتباطات و حمل و نقل بالاترین ارزش را دارا بوده است و در رتبه ی بعدی دهستان طوس می باشد که در ۳ بعد آموزشی، مذهبی و سیاسی و اداری بعد از تبادکان دارای بالاترین ارزش شناخته شد. نتایج حاصل شده نشان می دهد که از لحاظ سطح برخورداری بین دهستان های شهرستان تفاوت و نابرابری وجود دارد، توزیع خدمات و امکانات در سطح دهستان ها براساس عدالت صورت نگرفته است. هم چنین نشان می دهد بسیاری از دهستان های شهرستان نیازمند اولویت گذاری بیشتری هستند و لازم است این خدمات در اولویت های توسعه و توزیع خدمات قرار گیرند. این بدان معنی است که با سرمایه گذاری بهینه در سکونتگاه های روستایی براساس نزدیک نمودن آن ها به همگنی، می توان عدالت اجتماعی و میزان برخورداری افراد ساکن در سکونتگاه های مختلف را افزایش داد.

منابع

- افراخته، حسن، توفیقیان اصل، سیدامیر، (۱۳۹۵)، تحلیل مکانی - فضایی سطوح توسعه یافتگی دهستان های شهرستان بویر احمد، فصلنامه راهبردهای توسعه روستایی، جلد ۳، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۵.
- امیدزاده، هانیه، (۱۳۹۲)، سنجش سطح توسعه یافتگی روستاهای دهستان رازان با استفاده از شاخص های ترکیبی توسعه انسانی (HDI)، فصلنامه جغرافیا و برنامه ریزی شهری چشم انداز زاگرس، سال پنجم، شماره ۱۶، تابستان ۱۳۹۲.
- ایراندوست، کیومرث، علیزاده، هوشمند، تولایی، روح (۱۳۹۲)، مقایسه تطبیقی و تحلیلی توسعه یافتگی مناطق روستایی در سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ با استفاده از تحلیل عاملی و خوشه ای (استان کردستان)، مسکن و محیط زیست، ۱۳۹۲.
- بدخشان، زینب، مهرابیشیر آبادی، حسین، میرزایی خلیل آبادی، حمید رضا (۱۳۹۷)، بررسی تاثیر توسعه زیر ساخت ها بر توسعه روستایی ایران، اقتصاد کشاورزی، جلد ۱۲، شماره ۴، صفحه های ۱-۱۴.
- بدری، سید علی، اکبریان رونیزی، سعیدرضا، جواهری، حسن، تحلیل سطوح توسعه یافتگی نواحی روستایی شهرستان کامیاران، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، ش ۸۲.
- تقوایی، مسعود، احمدیان، مهدی، علی زاده، جابر. (۱۳۹۰). تحلیل فضایی و سنجش توسعه یافتگی دهستان های شهرستان میاندوآب با استفاده از مدل تاپسیس فازی. مجله علمی تخصصی برنامه ریزی فضایی. سال اول. شماره سوم. زمستان ۱۳۹۰.
- جمعه پور، محمود، احمدی، شکوفه (۱۳۹۰)، تاثیر گردشگری بر معیشت پایدار روستایی (مطالعه موردی: روستای برغان، شهرستان ساوجبلاغ)، پژوهش های روستایی، سال دوم، شماره یکم، بهار ۱۳۹۰، صفحات ۳۳-۶۳.

- حاتمی نژاد، حسین، زارعی، مهلا، حاجیلو، مهدی، تابعی، نادر، ولی زاده، زینب، (۱۳۹۶)، سطح بندی مناطق شهر مشهد براساس میزان برخورداری از خدمات شهری با استفاده از تکنیک ویکور، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر، فصلنامه علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی، سال هفدهم، شماره ۵۷، بهار ۱۳۹۶، صص ۱۷-۱.
- خاکپور، براتعلی، باوان پوری، علیرضا(۱۳۸۸)، بررسی و تحلیل نابرابری در سطوح توسعه یافتگی مناطق شهر مشهد، دوره ۱۶، شماره ۲۷، سال ۱۳۸۸، ۱۸۲-۲۰۲.
- سرور، رحیم، خلیجی، محمد(۱۳۹۴)، سنجش درجه توسعه یافتگی شهرستان های استان کهگیلویه و بویر احمد، مجله پژوهش و برنامه ریزی شهری، سال ششم، شماره بیست و یکم، تابستان ۱۳۹۴، ۱۰۲-۸۹.
- شاهرخی ساردو، صالح، محمودی برام، موسی، مولایی، علی سینا، آقا عباسی، ناصر، (۱۳۹۴)، ارزیابی سطوح توسعه یافتگی مناطق روستایی شهرستان کوهرنگ، فصلنامه راهبرهای توسعه روستایی، جلد ۲، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۴.
- صفری، رباب، بیات، مقصود. (۱۳۹۱). تعیین سطوح توسعه یافتگی نواحی روستایی استان آذربایجان شرقی با استفاده از تکنیک آماری تحلیل عاملی و تحلیل خوشه ای. نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی سال سیزدهم. شماره ۲۸. بهار ۱۳۹۲.
- عمرانی، محمد، پیری، حبیب، (۱۳۸۹)، سنجش توسعه یافتگی در مناطق روستایی استان سیستان و بلوچستان، مجله تحقیقات اقتصاد کشاورزی، جلد ۲، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۹.
- علیائی، محمد صادق، غریزی، سمیه(۱۳۹۷)، تحلیل سطح توسعه یافتگی نواحی روستایی با روش تحلیل عاملی (دهستان وکیل آباد استان کرمان)، فصلنامه آمایش محیط، شماره ۴۲، سال ۱۳۹۷.
- فتاحی، احده، بیات، ناصر، امیری، علی، نعمتی، رضا(۱۳۹۲)، سنجش و اولویت بندی پایداری اجتماعی در مناطق روستایی شهرستان دلفان، فصلنامه علمی - پژوهشی برنامه ریزی منطقه ای، سال سوم، شماره ۱۱، پاییز ۱۳۹۲.
- نظم فر، حسین، علی بخشی، آمنه، باختر، سهیلا، (۱۳۹۴)، تحلیل فضایی توسعه منطقه ای استان کرمانشاه با استفاده از مدل های تصمیم گیری چند معیاره، نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی، سال پانزدهم، شماره ۳۶، بهار ۹۴.
- *van geveit.t, canaies Hoizeis.c, fennell,s, heap.b, Holmes.g, Hurley Depret.m, Jones. b, Safdar.mt (2018), Achieving universal energy access and rural development through Smart villages Energy for Sustainable Development, 43(2018)139-142.*